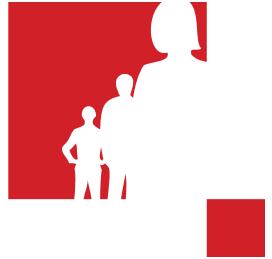

**HRVATSKI ZAVOD
ZA JAVNO ZDRAVSTVO**

Usklađenost planiranja projekta prevencije na području Međimurske županije sa standardima kvalitetne prevencije

15. Prosinca 2020.

Josipa-Lovorka Andreić,
Voditelj Odsjeka za strategije
Služba za suzbijanje zlouporabe droga

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Josipa.lovorka-andreic@hzjz.hr

- Standardi — zašto su važni? - HZJZ
- Projekt Međimurske županije i European Drug Prevention Quality Standards - EDPQS
- Stručni tim lokalne zajednice - Međimurske županije + suradnja s akademskom zajednicom (**prof.dr.sc. Martinom Ferić**, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Odsjek za poremećaje u ponašanju, Laboratorij za prevencijska istraživanja (PrevLab) i HZJZ

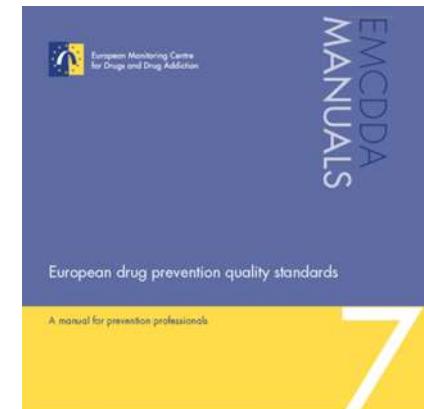

Europski standardi za kvalitetnu prevenciju zlouporabe droga – EDPQS

KAKO kreirati i provoditi preventivne intervencije?

(EMCDDA, 2011)* Brotherhood, A., Sumnall, H.R. (2011). European Drug Prevention Quality Standards. European Monitoring Centre on Drugs and Drug Addiction. Luxembourg: Publication Office of the European Union. Dostupno na:

<http://www.emcdda.europa.eu/publications/manuals/prevention-standards>

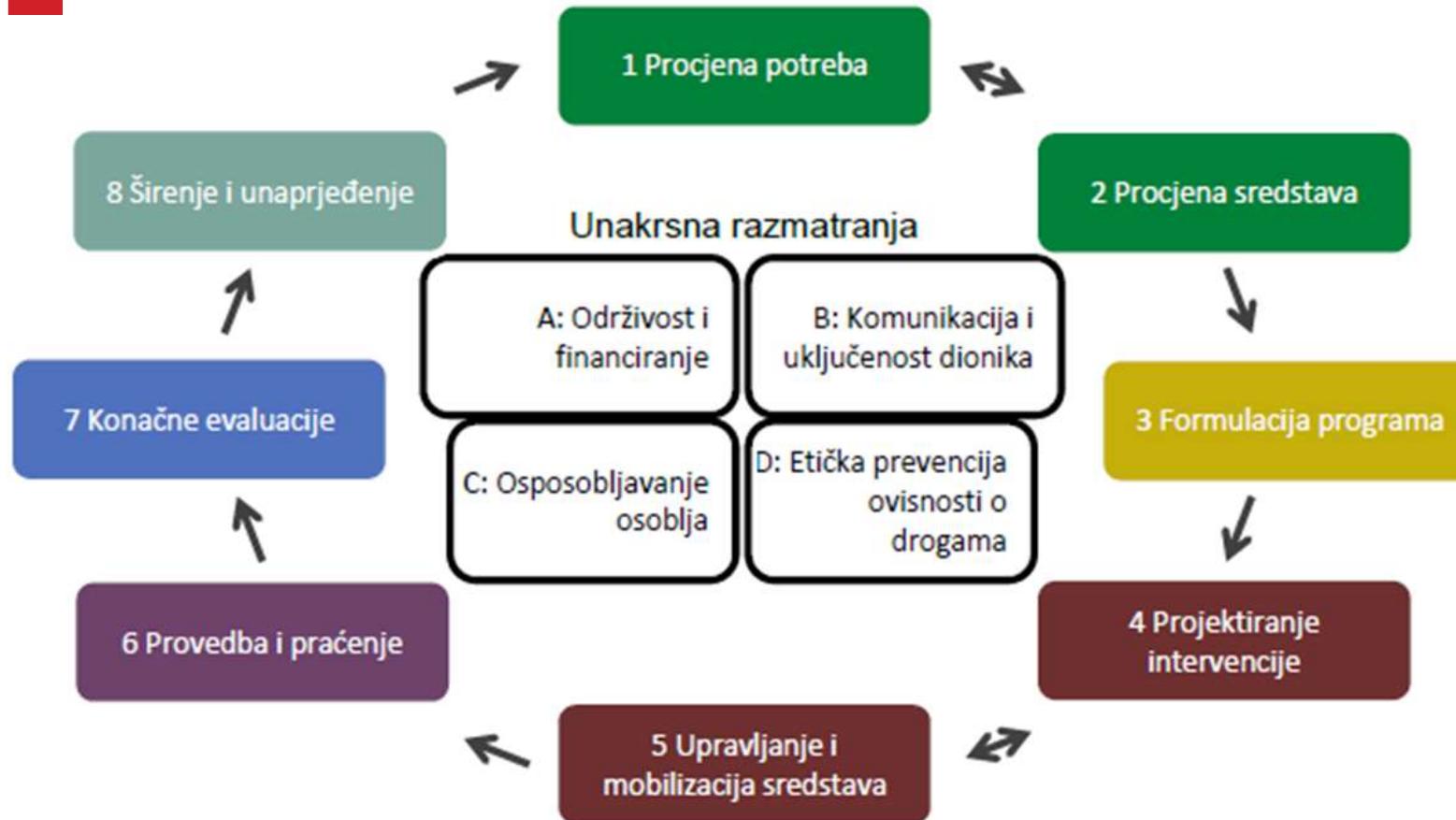
- Prvi europski okvir za visokokvalitetnu prevenciju ovisnosti
- Set principa temeljem kojih se **razvijaju** intervencije i postiže kvalitetna prevencija

1

Projektni ciklus prevencije zlouporabe droga (EDPQS)

Projekt prevencije u Međimurskoj županiji opisan je u skladu s Projektnim ciklusom Europskih standarda kvalitetne prevencije koja obuhvaća 8 faza podijeljenih u nekoliko komponenata koje opisuju aktivnosti koje je potrebno poduzeti.

Europski standardi za kvalitetnu prevenciju zlouporabe droga – EDPQS (EMCDDA, 2011)*

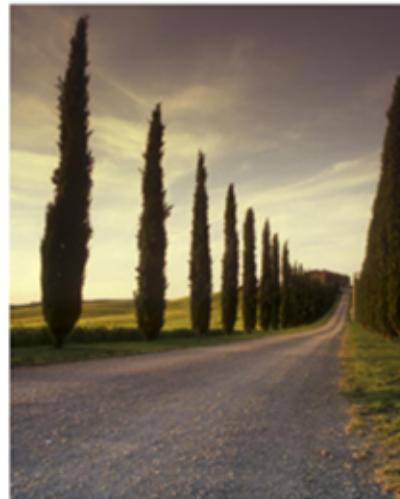
Projekt je izrađen pre

- procjenu stanja u
- teorijske osnove i
- programa,
- sastavnice i sadrža
- ciljeve programa,

PROBLEM

ULAZ
input

Logički model - gra
aktivnosti, rezultat
- Prikazuje odnos i

**ISTRAŽIVANJE „ZLOUPORABA
SREDSTAVA OVISNOSTI KOD
ROMSKIH ZAJEDNICA U
MEĐIMURSKOJ ŽUPANIJI“
ZAVRŠNO IZVJEŠĆE**

**HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO**

U razdoblju od 1. srpnja 2019. do 1. prosinca 2019. provedeno je istraživanje „Zlouporaba sredstava ovisnosti kod romskih zajednica u Međimurskoj županiji“ čiji je glavni nositelj bio Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

Autor izvješća: dr. sc. Jadranka Ivandić
Zimić

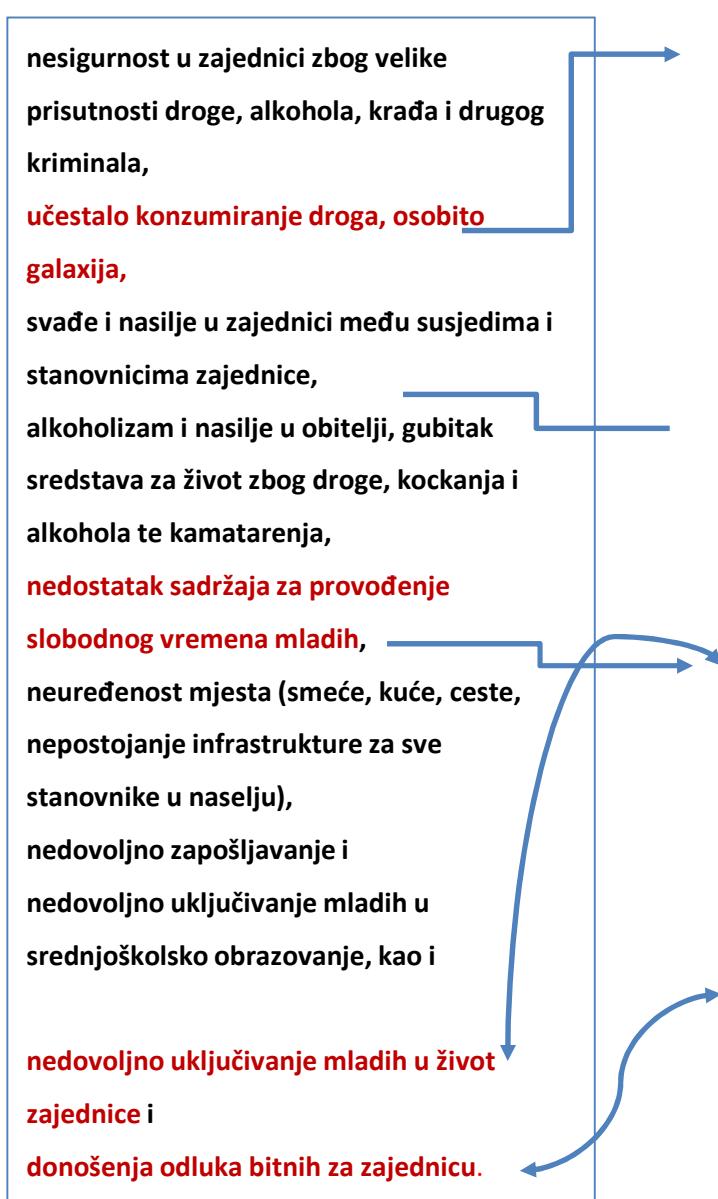
Prosinac 2019.

HODI
outcomes

se između resursa,
učinaka

Opći cilj - Smanjiti korištenje sredstava ovisnosti među djecom i mladim Romima u riziku osnaživanjem vještina djece i mlađih, roditelja i lokalne zajednice te stvaranjem prilika za prosocijalno uključivanje mlađih u život zajednice

Specifični cilj #1: Povećana znanja o štetnosti korištenja sredstava ovisnosti i povećane vještine kritičkog razmišljanja o normativnim vjerovanjima i socijalnim utjecajima te odolijevanju pritisku vršnjaka

Specifični cilj #2.: Unaprijeđene kompetencije roditelja učenika u prevenciji ovisnosti i rizičnih ponašanja

Specifični cilj #3:
Povećane prilike za sudjelovanje djece mlađih u aktivnostima u zajednici

Specifični cilj #4: Osnaženi mlađi u riziku za donošenje zdravih životnih odluka

Minimalni standardi prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu (MZO, 2017.)

Značajke učinkovitosti programa prevencije ovisnosti na razini sadržaja i na razini procesa razvoja i implementacije programa

Na razini sadržaja programa	Učinkovito na razini procesa razvoja i implementacije programa
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Usmjerенost na rizične i zaštitne čimbenike i temeljenost na procjeni potreba. ✓ Normativna uvjerenja i sveobuhvatni socijalni utjecaji. ✓ Razvoj socijalnih/životnih vještina i kritičkog razmišljanja. ✓ Informacije o utjecajima i posljedicama korištenja sredstva ovisnosti.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sveobuhvatan i strategijski pristup razvoju i provođenju programa. ✓ Interaktivne i raznolike metode u provođenju programa. ✓ Educirani izvoditelji programa. ✓ Vjernost implementacije. ✓ Evaluacija učinka i procesa.

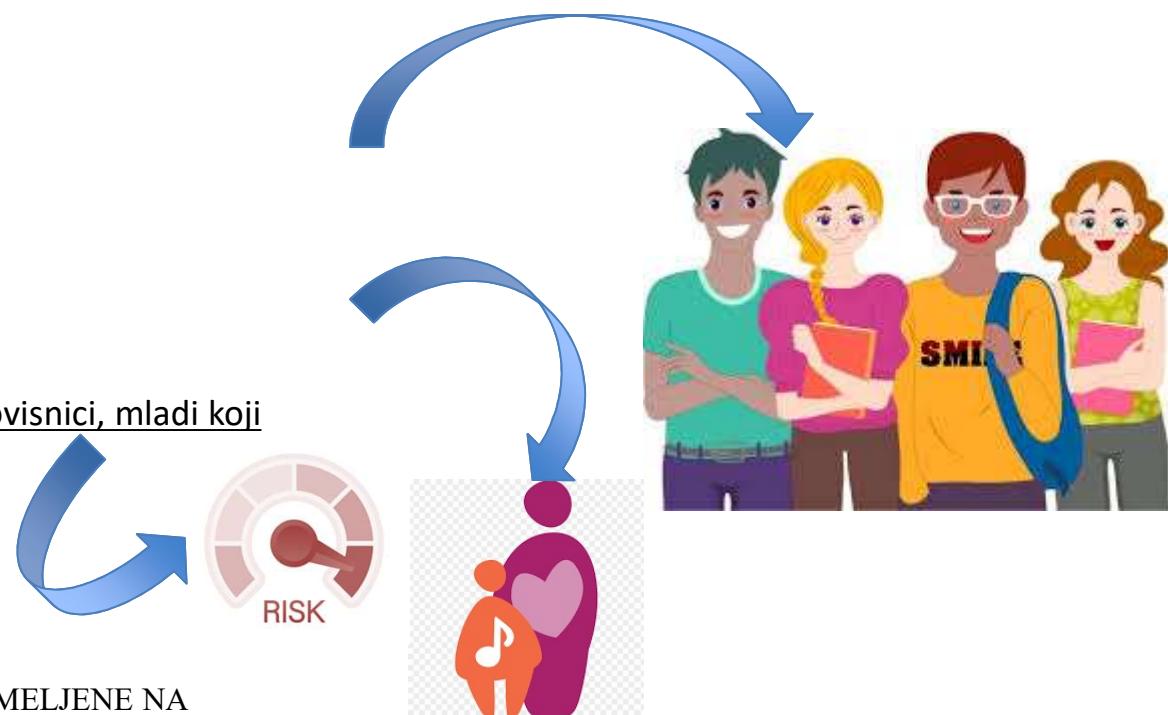

Obilježja programa prevencije u MŽ-i

- ✓ Inicijativa utemeljene u zajednici – višekomponentna odvija se u različitim okruženjima (škole, obitelji, zajednice), i usmjerena je različitim ciljanim skupinama

Projekt predviđa komponente na razini univerzalne, selektivne i indicirane preventivne razine

- Učenici 7. razreda 2 OŠ
- Roditelji učenika 7. razreda
- Mladi iz romskih zajednica
- Mladi u riziku (eksperimentatori i ovisnici, mladi koji su napustili sustav obrazovanja)

MULTIKOMPONENTNE INICIJATIVE TEMELJENE NA
ZAJEDNICI*** (UNODC)

Provoditelji programa prevencije u MŽ-i

Stručnjaci Djelatnosti za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ZJZ Međimurske županije

jačati znanja o štetnosti i posljedicama na zdravlje i socijalno funkcioniranje te pružanje psihosocijalne podrške mladima u riziku i mladima koji su napustili sustav obrazovanja.

Stručnjaci Policijske uprave međimurske

ojačati znanja o zakonskim posljedicama zlouporabe sredstava ovisnosti

intervencije s ciljem jačanja roditeljskih vještina

Stručnjaci CZSS Čakovec

radionice s ciljem informiranja o mogućnostima nastavka obrazovanja i jačanja vještina kojima se povećava zapošljivost

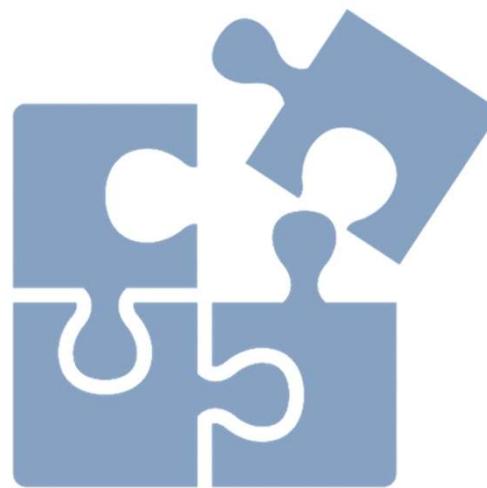
intervencija namijenjena učenicima i roditeljima

Razrednici i pedagoške školske službe

identificiranje mladih iz romskih zajednica, njihovo novačenje i zadržavanje u projektnim aktivnostima

Romski predstavnici

Karakteristike programa prevencije u MŽ-i i standardi

Specifični cilj #1: Povećana znanja o štetnosti korištenja sredstava ovisnosti i povećane vještine kritičkog razmišljanja o normativnim vjerovanjima i socijalnim utjecajima te odolijevanju pritisku vršnjaka

Razina prevencije: Univerzalna

Ciljana skupina: učenici 7. razreda

Metode, sadržaj i trajanje:

Kombinacija znanja i kritičkog promišljanja

- Važno za donošenje zdravih i prosocijalnih odluka i izbora
- ✓ kritičko sagledavanje dostupnih informacija iz različitih izvora te propitivanje njihove vjerodostojnosti, značaja i utjecaja koje mogu imati na djecu i mlade važno je i preporučljivo..
- ✓ Normativna uvjerenja i sveobuhvatni socijalni utjecaji
- ✓ Vještine odolijevanju pritisku vršnjaka
- ✓ Interaktivne radionice
- ✓ Serija od 6+2 radionice

- **Minimalni standardi prevencije ovisnosti u odgojno-obrazovnom sustavu (2017)**
- **Međunarodni standardi prevencije uporabe droga (UNODC), 2013.; 2018.**

Specifični cilj #2.: Unaprijeđene kompetencije roditelja učenika u prevenciji ovisnosti i rizičnih ponašanja

Razina prevencije: Univerzalna

Ciljana skupina: roditelji učenička 7. razreda

Metode, sadržaj i trajanje:

Standardi:

- ✓ Preventivni programi u obiteljskom okruženju - afirmacija pozitivnog roditeljstva poboljšavanje obiteljskog povezivanja i odnosa uključujući i roditeljske kompetencije, praksa za razvoj **roditeljskih kompetencija**, razvijanje obiteljske politike za nekorištenje supstanci, trening i edukacija o drogama
- ✓ Serija radionica – standardi preporučaju oko 10
- ✓ PROGRAMI ZA UNAPRJEĐENJE RODITELJSKIH VJEŠTINA ****

Specifični cilj #3: Povećane prilike za sudjelovanje djece mladih u aktivnostima u zajednici

Razina prevencije: Univerzalna

Ciljane skupine:

- Učenici 7. Razreda OŠ Macinec, Kuršanec i Štrigova
- Mladi od 14 – 18 godina

U domeni zajednice prepoznat je rizični čimbenik:

- nizak osjećaj pripadanja zajednici i dezorganizacija zajednice
- ✓ zajednice u kojima mladi prijavljuju nisku razinu povezanosti sa susjedstvom / zajednicom imaju veće stope maloljetničkog kriminala i droga

-nedostatak privrženosti zajednici, nedostatak uključenosti u društvene aktivnosti u zajednici i nedostatak sigurnosti u zajednici pozitivno su povezani s upotreboom supstanci...

(Ramirez-Valles i sur. 1998)

Specifični cilj #4: Osnaženi mladi u riziku za donošenje zdravih životnih odluka

Razina prevencije: selektivna i indicirana

Ciljane skupine:

Mladi u riziku (od 14 do 18 godina) – oni koji su napustili obrazovanje, mladi rizičnog ponašanja

Mjesto provedbe

RN Parag, RN Kuršanec

Metode, sadržaj i trajanje:

- ✓ PREVENTIVNA EDUKACIJA TEMELJENA NA OSOBNIM I SOCIJALnim VJEŠTINAMA I SOCIJALNOM UTJECAJU***

Važno - Pružanje mogućnosti za vježbanje i učenje širokog spektra osobnih i socijalnih vještina uključujući suočavanje, **donošenje odluka i vještine odupiranja**, osobito u odnosu na zlouporabu sredstava ovisnosti.

- **Međunarodni standardi prevencije uporabe droga (UNODC), 2013.; 2018.**

Učinkovita preventivna intervencija mora „imati integrirani raspon intervencija i politika temeljenih na znanstvenim dokazima, u višestrukim sredinama, ciljajući relevantnu dob i razinu rizika.“

(UNODC Standards, 2013)

Hvala na pažnji ☺

josipa.lovorka-andreic@hzjz.hr

01/48 78 123